

Nr. RI16.0122 (2016)

Betreft: Plan van aanpak JOGG Den Helder 2016 - 2018

Aan de leden van de Gemeenteraad

Inleiding

Gemeente Den Helder vindt de gezondheid van haar inwoners van groot belang. Er zijn op dit gebied al veel initiatieven, maar de gemeente Den Helder heeft per 1 januari 2016 gekozen voor een JOGG-aanpak om nieuwe initiatieven te ontplooiën en de bestaande initiatieven beter met elkaar te verbinden. Dit gebeurt in samenwerking met kinderen/jongeren, hun ouders, verzorgers en diverse lokale partijen uit bijvoorbeeld onderwijs, zorg, bedrijfsleven, sport en welzijn. Door een integrale samenwerking kan een omgeving gerealiseerd worden waarin een gezonde leefstijl de normaalste zaak van de wereld is. Dit is nodig, want gemiddeld één op de vijf Helderse kinderen is te zwaar. Onlangs is een Plan van aanpak JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) Den Helder 2016-2018 opgesteld, in samenwerking met MEE & de Wering, fysiotherapeuten, Verloskundigenpraktijk Den Helder, GGD Hollands Noorden, Sportservice en de gemeente Den Helder. Graag informeren wij u over de voornaamste aandachtspunten in het plan.

Situatie in Den Helder

De lokale cijfers laten zien dat de Helderse kinderen hoger scoren op overgewicht en obesitas ten opzichte van de gemeenten in de Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Noord. Er is gelukkig een daling ingezet ten opzichte van de cijfers uit 2010.

In 2010 had ruim één op de vijf (22%) kinderen en jongeren in de leeftijd 4-16 jaar overgewicht. In de periode 2013-2015 schommelde het percentage te zware kinderen van 2 en 4 jaar rond de 10%. In diezelfde periode gold een percentage te zware basisschoolkinderen van 18% onder 5/6 jarigen en van ruim 25% onder 10/11 jarigen. Voor jongeren geldt dat 29% van de jongeren in 2013 te zwaar is. In 2014 en 2015 namen de percentages af naar respectievelijk 26% en 20%.

De gemeente Den Helder beoogt met de JOGG-aanpak een verdere daling van het percentage overgewicht onder kinderen en jongeren. Dit houdt in dat naast het voedingsgedrag óók het beweeggedrag een belangrijk onderwerp is van de JOGG-aanpak. De op dit moment beschikbare cijfers geven aan dat in Den Helder 25% van de kinderen en 48% van de jongeren nog niet aan de beweegnorm voldoen. Voor wat betreft de groente- en fruitconsumptie krijgt bijna 50% van de kinderen en jongeren hier onvoldoende van binnen. Een gezonde leefstijl vermindert de kans op overgewicht. De JOGG-aanpak wil een integrale samenwerking stimuleren om een gezonde leefstijl te bevorderen met als hoofddoel méér jongeren op gezond gewicht.

Het Plan van aanpak JOGG 2016-2018

1. Vijf pijlers

Uit onderzoek is gebleken dat vijf pijlers van belang zijn voor een succesvolle implementatie van JOGG. Dit zijn de volgende pijlers:

- Politiek-bestuurlijk draagvlak: Een gezonde leefstijl heeft een belangrijke plaats in het programma van het gemeentebestuur.
- Publiek-private samenwerking: Lokale bedrijven en publieke partijen zijn betrokken bij de JOGG-aanpak en zetten zich in vanuit hun maatschappelijk verantwoord ondernemerschap voor JOGG.
- Sociale marketing: Door met de doelgroep in gesprek te gaan sluit de JOGG-aanpak aan bij de belevingswereld van kinderen en jongeren. Een gezonde leefstijl wordt net zo verleidelijk als een nieuwe smartphone.
- Wetenschappelijke begeleiding en evaluatie: Binnen de JOGG-aanpak worden activiteiten gemonitord, geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd.

- Verbinding van preventie en zorg: Zorgprofessionals signaleren overgewicht bij kinderen en/of jongeren in een vroeg stadium en stemmen hun dienstverlening onderling op elkaar af. Zo komen kinderen en/of jongeren met overgewicht direct op de juiste plek terecht. Het uitgangspunt is van 'Ziekte' en 'Zorg' naar 'Gezondheid' en 'Gedrag'.

De JOGG-aanpak is gebaseerd op deze vijf pijlers. Met de vijf pijlers wordt duidelijk dat de JOGG-aanpak een 'community aanpak' betreft.

2. Wijk-, thema- en doelgroepenkeuze

Om de JOGG-aanpak in eerste instantie af te bakenen, is een wijk-, thema- en doelgroepenkeuze gemaakt. De keuze is gevallen op de wijken Stad Binnen de Linie en Nieuw Den Helder en het thema 'drinkwater'. Omdat in de gemeente Den Helder, ondanks de afname, relatief veel 10 en 11 jarigen met overgewicht woonachtig zijn en de gemeente daarnaast wil inzetten op preventie is gekozen voor de doelgroepen zwangere vrouwen (- 9 maanden), kinderen t/m 3 jaar en kinderen van 4 t/m 12 jaar. In de loop van 2017 zal de JOGG-aanpak uitgebreid worden naar alle wijken in Den Helder, naar de doelgroep t/m 16 jaar en naar andere landelijke thema's van de JOGG-aanpak ("Gratis bewegen, gewoon doen" en "Groente, zet je tanden erin"). Echter, waar zich in de startfase van de JOGG-aanpak kansen voordoen in andere wijken dan Stad Binnen de Linie en Nieuw Den Helder, voor jongeren en/of ten aanzien van andere thema's dan 'drinkwater', zullen deze zoveel mogelijk worden benut.

3. Doelstellingen JOGG

Om te kunnen bepalen of de inspanningen bij afronding van de eerste periode van JOGG Den Helder (eind 2018) hebben geleid tot het gewenste effect, zijn doelstellingen geformuleerd. De doelen met betrekking tot het gewicht en gedrag van de kinderen, de omgeving, het beleid en het proces voor JOGG-Den Helder zijn:

- Gezond gewicht:
 - De dalende trend van het percentage kinderen met overgewicht en/of obesitas zet zich voort. Naast een verdere daling in 2018 is het doel om in 2020 het gat met de andere gemeenten uit de Kop van Noord-Holland gedicht te hebben.
- Gezond gedrag:
 - Meer kinderen en jongeren drinken dagelijks water.
 - Meer kinderen bewegen voldoende.
 - Meer kinderen eten dagelijks groente en fruit.
- Gezonde omgeving:
 - Het drinken van water is toegankelijker geworden.
 - De schoolkantine en sportkantine zijn beter toegerust op het gezonder eten en drinken.
- Beleid:
 - In de JOGG-wijken voeren kinderdagverblijven en peuterspeelzalen beleid ten aanzien van een gezonde leefstijl, waaronder het stimuleren van water drinken en groente/fruit eten.
 - In de JOGG-wijken werken eind 2018 meer basisschoollocaties volgens de themacertificaten 'Voeding' en/of 'Bewegen en Sport' van de Gezonde School-aanpak¹.
 - Er is afstemming met de nota's Lokaal Gezondheidsbeleid en Sportbeleid.
- Proces:
 - Er is politiek-bestuurlijk draagvlak ten aanzien van de JOGG-aanpak in de JOGG-wijken.
 - Lokale, publieke en private organisaties werken samen mee aan de planning en implementatie van het thema drinkwater en zijn actief betrokken bij het opstellen en behalen van de JOGG-doelstellingen.
 - Betrokken maatschappelijke- en private partijen vergroten gezamenlijk hun expertise op het terrein van sociale marketing ten behoeve van concrete JOGG-activiteiten.
 - De JOGG-aanpak wordt op zowel procesniveau als op het effect (BMI, gedrag, omgeving en beleid) geëvalueerd.
 - Alle activiteiten gericht op het behalen van de JOGG-doelstellingen worden door de betrokken JOGG-professionals bijgehouden in een digitale JOGG-monitor.
 - Er is sprake van een goede samenwerking en afstemming tussen de verschillende (zorg)professionals vanuit zowel preventie als zorg.

4. JOGG-organisatie

¹ De Gezonde School-aanpak is een praktische werkwijze gericht op 1) signaleren; 2) gezondheidseducatie; 3) omgeving; 4) beleid. De aanpak ondersteunt scholen om structureel bij te dragen aan een goede gezondheid en een gezonde leefstijl van leerlingen en de medewerkers van de school. De aanpak gaat uit van wat de school al doet, bouwt hier op voort en sluit aan bij de wensen en behoeften van de school. Het gaat er om de tijd en aandacht op het gebied van gezondheid op de meest effectieve manier in te zetten.

Het is de bedoeling een zo plat mogelijke "projectorganisatie" op te zetten voor JOGG-Den Helder. Daarnaast zal er aansluiting worden gezocht met bestaande overlegstructuren en samenwerkingsprogramma's. De JOGG-organisatie in Den Helder wordt de komende maanden nader ingevuld en in overleg definitief vastgesteld.

Om succesvol de JOGG-aanpak te implementeren is via Sportservice per 1 januari 2016 een JOGG-regisseur aangesteld voor 16 uur per week. In het proces van implementatie van de JOGG-aanpak wordt zij ondersteund door een beleidsadviseur van de gemeente Den Helder. De betreffende beleidsadviseur is tevens de verbindende schakel tussen de JOGG-uitvoering en de portefeuillehouders jeugdbeleid en gezondheidszorg.

5. Communicatie

Communicatie is essentieel in een JOGG-gemeente. Het landelijk JOGG-bureau stelt communicatiemiddelen beschikbaar die ondersteuning bieden bij het communiceren van de JOGG-boodschap om daarmee kinderen/jongeren, lokale organisaties en bedrijven aan te moedigen mee te doen met activiteiten. Met ondersteuning van de communicatie-adviseurs van de gemeente Den Helder en Sportservice Den Helder wordt een communicatieplan uitgewerkt. Dit plan is eind 2016 gereed.

Op 11 oktober 2016 is de startbijeenkomst JOGG, waar het plan van aanpak gepresenteerd zal worden aan betrokken en geïnteresseerde partijen.

Maatschappelijk draagvlak

Het terugdringen van overgewicht wordt gezien als een belangrijk maatschappelijk thema, zowel voor de betrokkenen zelf, als om de kosten voor gezondheid in de hand te houden. Inmiddels zijn meer dan 90 gemeenten in Nederland aangesloten bij JOGG. In Noord-Holland zijn 9 JOGG-gemeenten actief, waaronder Schagen, Heerhugowaard en Alkmaar. Er vindt tussen de bij JOGG aangesloten gemeenten afstemming plaats, vooral op regionaal en boven-regionaal niveau.

De JOGG-aanpak wordt breed gedragen door de deelnemende partijen (MEE & de Wering, fysiotherapeuten, Verloskundigenpraktijk Den Helder, GGD, Sportservice en de gemeente Den Helder) die meegewerkt hebben aan het opstellen van het plan van aanpak JOGG. In het plan van aanpak is het verwerven van lokaal draagvlak een belangrijke voorwaarde voor het welslagen van de JOGG-aanpak. Er wordt dan ook ingezet op het vergroten van het draagvlak onder meerdere partijen dan de reeds betrokken partijen.

Voortgang

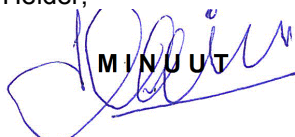
Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen ten aanzien van de JOGG-activiteiten, in het bijzonder met betrekking tot de lokale aanpak. Medio maart 2017 zult u opnieuw een raadsinformatiebrief ontvangen met daarin de voorlopige resultaten van de JOGG-aanpak in Den Helder.

Den Helder, 11 oktober 2016.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

Loco-burgemeester
B.O.B. Haitsma

secretaris
Robert Reus



MINUUT



MINUUT